آمار درباره طوفان الاقصی چه می‌گوید؟

سقوط تاریخی اقتصاد اسرائیل

علیرضا اسماعیل‌مازکو
کارشناس روابط بین‌الملل و اقتصاد سیاسی

هفتم اکتبر ۲۰۲۳ را می‌توان نقطه عطفی در تاریخ منازعات منطقه غرب آسیا دانست. عملیات طوفان الاقصی در هفتم اکتبر، مختصات ژئوپلیتیکی منازعه در منطقه غرب آسیا را تغییر داد و برای اولین بار جبهه مقاومت را از جایگاه یدافندی و دفاعی، در موضع آفندی، کنشگری و تهاجمی قرار داد. آنچه پیش از همه از این تغییر ژئوپلیتیکی میدان منازعه متاثر خواهد شد، ژئواکونومیک منطقه و از آن مهم‌تر اقتصاد رژیم صهیونیستی است. این نوشتار به صورت ویژه به بررسی آثار عملیات طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم صهیونیستی می‌پردازد. پیامد طوفان الاقصی بر ژئواکونومیک منطقه با توجه به اهمیت موضوع، در یادداشت دیگری مورد بحث قرار خواهد گرفت.

۱ شکست غیرقابل ترمیم

شکست غیرقابل ترمیم کلیدواژه مورد تاکید مقام معظم‌رهبری در توصیف آثار عملیات طوفان الاقصی است. ایشان در بیانات خود در دانشکده افسری امام علی(ع) فرمودند: «رژیم یک شکست غیرقابل ترمیم خورده، شکست راهبه گفتند، من تاکیدم به غیرقابل ترمیم بودن است. من می‌گویم این رژیم ویرانگر توانسته است بعضی از سازه‌های اصلی حاکمیت رژیم غاصب را ویران کند که تجدید بنای آن سازه‌ها به این آسانی امکان‌پذیر نیست»، یکی از مصادیق این تعبیر حکیمانه، یعنی شکست غیرقابل ترمیم بدون شک اقتصاد رژیم صهیونیستی است. اقتصاد رژیم از سازه‌های اصلی استمرار حاکمیت صهیونیست هاست که در پی عملیات طوفان الاقصی، متحمل زخم کاری غیرقابل ترمیم شده است.

۲ مختصات سازه اقتصاد رژیم صهیونیستی

شاید مهم‌ترین نقطه قوت رژیم و مستحکم‌ترین سازه حاکمیت صهیونیست‌ها را بتوان اقتصاد آن دانست. براساس گزارش سالانه صندوق بین‌المللی پول، تولید ناخالص داخلی (GDP) این رژیم در سال ۲۰۲۲، رقم قابل توجه ۵۲۲ میلیارد دلار بوده است که علی‌رغم وسعت و جمعیت کم، در جایگاه ۲۹ اقتصادهای برتر جهان قرار دارد. رشد اقتصادی رژیم در سال ۲۰۲۲، حدود ۵ درصد بوده و درآمد سرانه آن، ۵۴ هزار دلار است که در جایگاه ۱۸ جهان قرار گرفته است. مجموع تجارت خارجی رژیم در سال ۲۰۲۲، بالغ بر ۳۱۴ میلیارد دلار بوده است. همچنین ذخایر ارزی و طلای آن در سال ۲۰۲۲، حدود ۲۱۳ میلیارد دلار گزارش شده است. رژیم صهیونیستی در رتبه‌بندی محیط کسب‌وکار (اکنومیست در سال ۲۰۲۲، در جایگاه ۲۲ و در شاخص رقابت‌پذیری در رتبه ۲۵ جهان قرار دارد. ساختار و مختصات اقتصادی رژیم صهیونیستی، چهار ویژگی بنیادین دارد که از دهه ۹۰ تاکنون بر آنها مسیر توسعه را صعودی طی کرده است.

یکی از این ویژگی‌ها صادرات محور بودن آن است، به‌گونه‌ای که در سال ۲۰۲۲، مجموع صادرات این رژیم (کالا و خدمات) ۱۶۵ میلیارد دلار بوده که در مقابل، ۱۵۰ میلیارد دلار از جهان واردات داشته است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، تراز تجاری رژیم مثبت ۱۵ میلیارد دلار است. آمریکا، چین، هند، انگلستان، اروپا و ترکیه شش مقصد اول صادراتی و کشورهای چین، آمریکا، ترکیه، آلمان، ایتالیا و هند شش مبدأ واردات کالایی فلسطین اشغالی در سال ۲۰۲۲ بودند.

ویژگی دوم اقتصاد رژیم خدمات‌محور بودن است. بخش خدمات بیش از ۷۰ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) رژیم را به خود اختصاص داده است. بخش‌های صنعت و کشاورزی به ترتیب با ۲۶ و ۳ درصد، سهم بسیار کمتری از تولید ناخالص داخلی آن دارند. این تمرکز اقتصاد رژیم بر بخش خدمات، در صادرات آن نیز مشهود است به‌گونه‌ای که از صادرات ۱۶۵ میلیارد دلاری رژیم، حدود ۹۱ میلیارد دلار آن صادرات خدمات و ۷۴ میلیارد دلار آن صادرات کالا بوده است. در بخش خدمات تمرکز بر فعالیت‌های مالی است. هانوتری و گودشگری نیز از جمله فعالیت‌های پیروزی بخش خدمات این رژیم به شمار می‌آید به‌گونه‌ای که در سال ۲۰۱۹ (قبل از کرونا)، تعداد گردشگران خارجی رژیم بالغ بر چهار میلیون و ۵۵۱ هزار نفر بوده است. پس از کرونا تعداد گردشگران وارد شده به سرزمین‌های اشغالی در سال ۲۰۲۲ نزدیک به سه میلیون نفر بود که افزایش صعودی گردشگران در سال‌های بعدی انتظار می‌رفت. وزارت گردشگری و هنلداری رژیم، برنامه جذب ۱۰ میلیون گردشگر در سال را در دستور کار دارد.

ویژگی سوم اقتصاد رژیم دانش‌بنیان بودن آن است. بیش از نیمی از صادرات این رژیم به حوزه محصولات و خدمات دانش‌بنیان اختصاص داشته و حدود ۳۵ درصد از درآمد مالی‌اش آن از این ناحیه حاصل می‌شود. فناوری پیشرفته به‌ویژه استارتاپ‌ها، همواره از جذاب‌ترین بخش‌های اقتصاد فلسطین اشغالی برای سرمایه‌گذاری بوده‌اند. از عوامل اصلی توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در رژیم جذب نیروی کار هوشمند با دانش بالا از خارج و بودجه بالای تحقیق و توسعه است. رژیم صهیونیستی با سهم ۵٫۴ درصدی از تولید ناخالص داخلی، دارای بالاترین شدت تحقیق و توسعه در جهان است. این میزان بیش از دو برابر میانگین جهانی که ۲٫۲ درصد است می‌باشد. همچنین بالاترین نسبت دانشمند و تکنسین به ازای هر ۱۰ هزار کارمند در جهان، به این رژیم با ۱۴۰ نفر اختصاص دارد. این نسبت در آمریکا ۸۵ و در ژاپن ۸۳ دانشمند و تکنسین است. مرکز فناوری پیشرفته فلسطین اشغالی، سیلیکون وادی نام دارد که از نظر اهمیت پس از «سیلیکون ولی» کالیفرنیا، در جایگاه دوم قرار دارد. بیش از ۴۰۰ شرکت دانش‌بنیان چندملیتی مانند اینتل، مایکروسافت، ایلا، گوگل، فیسبوک، موتورولا، ای‌بی‌ام و... در فلسطین اشغالی مراکز تحقیق و توسعه ایجاد کرده‌اند.

ویژگی چهارم اقتصاد رژیم اتکا به سرمایه‌گذاری خارجی است. براساس گزارش ۲۰۲۲ آنکتاد، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در فلسطین اشغالی با ۲۲ درصد افزایش به ۲۶٫۶ میلیارد دلار رسید که طبق این آمار، در رتبه دوازدهم مقاصد برتر جهان در جذب سرمایه خارجی قرار دارد. طبق گزارش فوق موجودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی رژیم در سال ۲۰۲۲ به ۲۳۵٫۶ میلیارد دلار رسیده است که حدود ۴۶ درصد از تولید ناخالص داخلی آن است. بیشتر سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در فلسطین اشغالی در بخش‌های تولید تجهیزات الکترونیکی دانش پایه، فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی، اطلاعات و ارتباطات و فعالیت‌های مالی و بیمه‌ای بوده است. ایالات متحده و هلند (اعم از شرکت‌های دولتی و خصوصی) بیشترین سهم از سرمایه‌گذاری خارجی در فلسطین اشغالی را دارند. طی سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری چینی‌ها در سرزمین‌های اشغالی به سرعت رشد کرده است (به ویژه در تنوع اقلام، خدمات فناوری اطلاعات و لوازم الکترونیکی مصرفی، طبق اعلام وزارت دارایی رژیم این وزارتخانه داخلی آن دارند. این به معنا، روایت و برساخت معتبر برای هر فعال اقتصادی و برای هر سرمایه‌گذار خارجی، ناامنی ابدی و ریسک بالای فعالیت در زیست‌بوم اقتصادی رژیم آسیب‌پذیر صهیونیستی خواهد بود.

۳ چرا رخ‌کماری واردشده بر اقتصاد رژیم غیرقابل ترمیم است؟

در بخش قبل به صورت اجمالی مختصات اقتصاد رژیم صهیونیستی ترسیم شد. حال اگر این مختصات با دقت بیشتری مورد بررسی و مداقه قرار گیرد؛ اهمیت راهبردی عملیات طوفان الاقصی بیشتر نمایان می‌شود. عملیات اقتدار رژیم مبتنی بر چهار رکن: ۱- خدمات، ۲- فناوری، ۳- صادرات و ۴- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است. این سازه برخلاف اقتصادهای دورن‌زا، صنعت پایه، ریسک‌پذیر و تاب‌آور، هویتی غیربومی، ریسک‌گریز و غیرتاب‌آور دارد. سهم حداکثری (۷۱ درصد)، بخش خدمات و سهم حداقلی (۲۹ درصد)، بخش صنعت و کشاورزی از تولید ناخالص داخلی، فناوری متکی بر نیروی انسانی ماهر و دانشمند عمدتا خارجی، صادرات خدمات پایه، وابستگی شدید بخش‌های فناوری و خدمات به سرمایه‌های خارجی و... از جمله ویژگی‌های اقتصاد رژیم هستند. اجمالا اگر بخواهیم به دلایل ریسک‌گریزی و غیرتاب‌آوری سازه اقتصادی رژیم صهیونیستی اشاره کنیم، وابستگی شدید این سازه به نیروی انسانی کیفی غیربومی و سرمایه خارجی است که هر دو اینها برای نقش‌آفرینی نیازبه آرامش و امنیت بالا و پایدار دارند. تا قبل از عملیات طوفان الاقصی، رژیم صهیونیستی از موضع برتر و با تکیه بر موفقیت‌های تاریخی خود در مواجهه با کشورهای عربی و گروه‌های مقاومت توانسته بود فضای نسبتا امنی را برای حیات اقتصادی خود ترسیم کند. در تصویر ارائه‌شده از امنیت رژیم، هر فعال و کنشگر اقتصادی و هر واحد سرمایه خارجی، خود را در پناه گنبد آهنین سه‌لایه پرسود و پربازده در محیط کسب‌وکار رژیم بپردازد. عملیات طوفان الاقصی برای همیشه این تصویر را مخدوش کرد. این عملیات برخلاف سایر جنگ‌های محور مقاومت که ماهیت یدافندی و دفاعی داشت، برای اولین بار از موضع آفندی و تهاجمی امنیت زیست‌بومی رژیم صهیونیستی را در ساحت‌های مختلف هویتی، سیاسی و اقتصادی دچار آسیب جدی و غیرقابل ترمیم کرد. با جابه‌جا شدن صحنه نبرد و قرار گرفتن مقاومت در موضع آفندی، از این به بعد هر آن و هر لحظه ممکن است طوفان یا سیل دیگری امنیت رژیم را با خطر جدی مواجه سازد. این ویژگی منحصربه‌فرد عملیات طوفان الاقصی، بیش از هر چیز سازه اقتصاد رژیم صهیونیستی را در معرض تهدید جدی و دائمی قرار داده است. از این به بعد، روایت و برساخت معتبر برای هر فعال اقتصادی و برای هر سرمایه‌گذار خارجی، ناامنی ابدی و ریسک بالای فعالیت در زیست‌بوم اقتصادی رژیم آسیب‌پذیر صهیونیستی خواهد بود.

۴ برخی آثار عملیات طوفان الاقصی بر سازه اقتصاد رژیم

پس از آغاز عملیات طوفان الاقصی، اقتصاد رژیم صهیونیستی با شک شوک بزرگ و بحران فراگیر مواجه شد، به‌گونه‌ای که همه شاخص‌های اقتصادی آن شاهد وضعیت کاهشی، ریزشی و منفی بوده است. هرچند همه پیامدهای مالی و مخرب عملیات طوفان الاقصی بر سازه اقتصاد رژیم نیازمند گذشت زمان است، لیکن در همین مدت کوتاه شاهد سحم زیادی از گرایش‌ها هستیم که به وضعیت بحرانی شاخص‌های اقتصادی رژیم پرداخته‌اند. وضعیت برخی شاخص‌های اقتصادی رژیم به شرح زیرند:

۴-۱- کاهش و کمبود شدید نیروی کار و تعطیلی کسب‌وکارها

براساس گزارش شش نوامبر فایننشال تایمز پس از عملیات طوفان الاقصی ۲۰ درصد از نیروی کار رژیم اشغالی (بیش از ۶۷۰ هزار نفر) به دلیل تخلیه اجباری بیکار شده‌اند. همچنین بیش از ۸ درصد از نیروی کار شاغل (حدود ۳۶۰ هزار نفر) به خدمت سربازی اضطراری فراخوانده شده‌اند که بسیاری از آنها، کارآفرینان بخش فناوری، کارمندان شرکت‌ها، معلمان و وکلا هستند.

براساس آمار منتشرشده از سوی اداره جمعیت و مهاجرت رژیم صهیونیستی حدود ۱۴۰ هزار کارگر فلسطینی (۲۵ هزار نفر از غزه و مابقی از کرانه باختری)، در بخش‌های ساختمان و کشاورزی سرزمین‌های اشغالی کار می‌کردند که پس از عملیات طوفان الاقصی اخراج و از ورود آنها به سرزمین‌های اشغالی ممانعت می‌شود. همچنین حدود ۱۱۵ هزار کارگر خارجی (از کشورهای تایلند، فیلیپین، هند و...)، در بخش‌های ساخت‌وساز، خدمات و کشاورزی رژیم شاغل بودند. درمجموع ۱۶۲ درصد از نیروی کار رژیم متشکل از مهاجران و کارگران خارجی هستند که پس از عملیات طوفان الاقصی بخش عمده آنها از سرزمین‌های اشغالی خارج شده‌اند. به‌دنبال کاهش و کمبود شدید نیروی کار طبق داده‌های اداره مرکزی آمار رژیم صهیونیستی، بیش از نیمی از شرکت‌ها با افت ۵۰ درصدی فعالیت مواجه شده و از هر سه کسب‌وکار یک تعطیل یا حداکثر با ۲۰ درصد فعالیت مواجه می‌کنند.

۴-۲- اختلال در تجارت خارجی و بحران امنیت غذایی

پس از عملیات طوفان الاقصی، تجارت خارجی رژیم صهیونیستی به حداقل ممکن کاهش یافته و صادرات برخی کالاها و خدمات متوقف شده است. بیش از ۹۵ درصد از تجارت خارجی رژیم از طریق دریا و به بندر حیفا اشدود و ایلات انجام می‌شود. هر سه بندر از سوی جبهه مقاومت مورد تهدید جدی واقع شده و توسط موشک‌های مقاومت مورد اصابت قرار گرفته‌اند. علاوه‌بر هدف قرار گرفتن بنادر اشدود و حیفا از سوی گروه‌های مقاومت در غزه، بندر ایلات نیز با موشک‌ها و پهپادهای انصارالله یمن مورد هدف قرار گرفته است. همچنین نزدیکی بندر حیفا به لبنان و جبهه شمال بزرگ‌ترین بندر تجاری رژیم را در معرض تهدید بمب‌های جدی و دائمی قرار داده است. توقیف کشتی‌های تجاری رژیم از سوی انصارالله در دریای سرخ و باب المندب، تجارت خارجی رژیم را در شرایط سخت و بحرانی قرار داده است، به‌گونه‌ای که عمدا حمل‌ونقل تجاری رژیم با شرق به خصوص چین و هند (از شرکای اصلی تجاری) در آستانه توقف قرار دارد.

مجله فارن پالیسی در مقاله‌ای به قلم الیزابت براو (۲۴ اکتبر)، به بررسی و تحلیل آثار جنگ اخیر بر تجارت خارجی رژیم صهیونیستی از جمله محدودیت در واردات کالاهای اساسی پرداخته است. طبق این بررسی آب‌های اسرائیل درحال حاضر در بالاترین رده خطر کشتیرانی قرار داشته و حق بیمه آنها چندین برابر افزایش یافته است. از این رو بسیاری از شرکت‌های کشتیرانی حاضر به تردد به بنادر سرزمین‌های اشغالی نیستند. نیل رابرژ، دبیرکمیته جنگ مشترک یک نهاد دریایی که آب‌های بین‌المللی را براساس خطر طبقه‌بندی می‌کند، درخصوص بنادر رژیم گفته است: «هیچ کس نمی‌خواهد به بندری برود که ممکن است نتواند از آن خارج شود».

ریسک مورد اشاره کشتیرانی از مبدا و به مقصد بنادر رژیم صهیونیستی، پس از اقدام انصارالله یمن در توقیف کشتی‌های تجاری رژیم به شدت افزایش یافته است. استمرار این وضعیت، امنیت غذایی رژیم را با خطر جدی مواجه کرده است. طبق گزارش وزارت کشاورزی ایالات متحده در سال ۲۰۲۲، رژیم صهیونیستی در تامین کالاهای اساسی مورد نیاز خود (ازجمله شکر، دانه‌های روغنی، گوشت، غلات و سایر مواد خام مورد نیاز صنایع غذایی، به‌صورت انحصاری بر واردات متکی است. در سایر مواد غذایی و محصولات کشاورزی نیز واردات رژیم سه برابر صادراتش است.

بنابراین درصورت استمرار جنگ، علاوه‌بر اختلال جدی در تجارت خارجی رژیم صهیونیستی، امنیت غذایی آن نیز در معرض تهدید جدی قرار خواهد گرفت.

۴-۳- سقوط ارزش واحد پولی و بازارهای مالی

شکل واحد پول رژیم از همان روزهای اول جنگ شاهد کاهش شدید ارزش خود در برابر دلار بود به‌گونه‌ای که پس از سه هفته از شروع جنگ به کمترین میزان طی ۱۴ سال گذشته رسید. روند سقوط ارزش شکل از ۱۲ اکتبر (آغاز عملیات طوفان الاقصی) تا ۱۸ اکتبر همچنان ادامه یافت به‌گونه‌ای که نرخ برابری هر شکل در برابر یک دلار از ۳۶٫۲ به ۴۲٫۰ کاهش یافت. این شوک وارد شده به شکل، بانک مرکزی رژیم را وادا شت تا نا بترنیق رفع قابل توجه ۳۰ میلیارد دلار در بازار مداخله کرده و مانع از کاهش بیشتر شود. همچنین بانک مرکزی رژیم در جهت حفظ ارزش شکل، نرخ بهره را بالانگه داشته است که این اقدام اگرچه وجوب تقویت ارزش شکل می‌شود، ولی منجر به تضعیف اقتصاد دوران جنگ خواهد شد. عملیات طوفان الاقصی همچنین موجب سقوط بازارهای مالی رژیم به خصوص بورس تل‌آویو شد. در همان روزهای اول عملیات، بورس تل‌آویو شش درصد از ارزش خود را از دست داد و به کمترین میزان طی پنج ماه گذشته رسید که بخش‌های بانکی، بیمه‌ای و املاک و مستغلات بیشتر از سایر بخش‌ها ریزش داشتند. در موضوع بحران بازارهای مالی نیز مدیریت کنترلی رژیم تلاش کرده است مانع از سقوط بیشتر بشود که اگرچه این اقدامات در کوتاه مدت تاحدودی بازدارنده بوده‌اند، اما درصورت استمرار جنگ، اقدامات حمایتی دولت کارساز نخواهند بود و سقوط بیشتر بازارهای مالی رژیم انتظار می‌رود.

۴-۴- کاهش رتبه اعتباری

روزنامه صهیونیستی «تایمز اسرائیل» در شماره ۲۵ اکتبر، به آخرین ارزیابی موسسه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی «استاندارد اند پورز گلوبال» پرداخت که چشم‌انداز اعتباری اسرائیل را از وضعیت باثبات به منفی کاهش داده است. همچنین بر اساس اعلام سایت فرنت ویز (فعال در حوزه حمل و نقل)، بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی حمل و تحویل مرسولات مانند شرکت بر پی ام و یک میلیارد دلاری، «۴۰ تا ۶۰ میلیارد شکل بابت از دست دادن درآمد، ۱۲ تا ۲۰ میلیارد شکل برای غرامت مشاغل و ۱۰ تا ۲۰ میلیارد شکل برای بازسازی. رئیس بانک مرکزی رژیم در اوایل نوامبر، این جنگ را یک «شوک بزرگ» به اقتصاد رژیم و بسیارگرانتر از آنچه تخمین زده می‌شد، ارزیابی کرده بود. وزیر دارایی رژیم نیز پیش‌تر گفته بود دولت در حال آماده‌سازی بسته کمک اقتصادی برای کسانی است که تحت تاثیر حملات فلسطینی‌ها قرار گرفته‌اند، بسته‌ای که «بزرگ‌تر و گسترده‌تر» از زمان همه‌گیری کووید-۱۹ است. از مهم‌ترین نتایج هزینه‌های سرسام‌آور جنگی بر اقتصاد رژیم، کسری شدید بودجه است. براساس برآوردهای اداره تحقیقات بانک مرکزی درنتیجه جنگ فعلی، انتظار می‌رود کسری بودجه دولت به ۲۷ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) در سال ۲۰۲۳ و حدود ۵ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) در سال ۲۰۲۴ افزایش یابد. افزایش نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی، از دیگر نتایج کسری بودجه رژیم ناشی از جنگ نزدیک به ۷۰ درصد صادرات و ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP)، است.» وی توضیح داد: «بخش عمده‌ای از کارکنان این بخش مهم که اکثرا جوان، تحصیل‌کرده و با بهبودری بالا هستند، درحال حاضر در جبهه غزه یا در مرز لبنان در خدمت سربازی اجباری هستند.» وی با اشاره به تبعات منفی اعتراضات گسترده داخلی بر بخش دانش‌بنیان گفت: «در جریان اعتراضات علیه اصلاحات قضایی مشخص شد بسیاری از کسانی که نظام‌ها ضد دولتی را رهبری و حتی از نظر مالی حمایت می‌کردند (کارآفرینان بزرگی همچون موشه زادمان و امی دروز یا فیزیکدان برجسته‌ای همچون شیکما برسلر و...)، از بخش فناوری بودند. این اقتصاددان افزود: «به‌دنبال استمرار اعتراضات داخلی، چهره‌های مهمی از صنعت فناوری همراه با دانشمندان و پزشکان زیادی آماده ترک سرزمین‌های اشغالی شده‌اند به‌گونه‌ای که در ماه‌های اوت و سپتامبر، تعداد قابل توجهی از درخواست‌ها برای دریافت گواهینامه رسمی تاییدیه تخصص و سابقه برای کار در خارج دریافت شد. همچنین در ۹ و ۱۰ اول سال ۲۰۲۳، بیشتر استارتاپ‌های اسرائیلی به جای سرزمین‌های اشغالی در ایالات متحده و جاهای دیگر تاسیس شده‌اند. این اقتصاددان با تشریح وضعیت بحرانی صنعت فناوری پیشرفته و استارتاپ‌ها، نگرانی فزاینده خود را از آثار مخرب جنگ با حماس و حزب‌الله بیان داشته و معتقد است درصورت طولانی و گسترده شدن جنگ، حیات این بخش کلیدی اقتصاد رژیم در معرض خطر جدی قرار خواهد گرفت. بن دیوید نگرانی خود درخصوص آینده صنعت دانش‌بنیان رژیم را این‌گونه بیان کرد: از آنجایی که ما بسیار به صنعت فناوری پیشرفته وابسته هستیم، که هم خوب است و هم بد، درنتیجه بهترین تخم‌مرغ‌های خود را در یک سبد قرار داده‌ایم.

۴-۹- هزینه‌های سرسام‌آور جنگ، کسری بودجه و افزایش بدهی

به گزارش روزنامه اقتصادی کالگالیست رژیم صهیونیستی (۲۷ نوامبر)، بانک مرکزی رژیم مجموع هزینه‌ها در جنگ با حماس را حدود ۱۹۸ میلیارد شکل (معادل ۵۳ میلیارد دلار) ارزیابی کرد که این مقدار معادل ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) است. بزرگی عدد مزبور وقتی بیشتر قابل فهم خواهد بود که بدانیم هزینه رژیم در جنگ ۳۳ روزه با لبنان، ۲٫۵ میلیارد دلار معادل ۱٫۳ درصد تولید ناخالص داخلی آن بود. طبق گزارش این روزنامه، هزینه برآورد شده (۱۹۸ میلیارد شکل) ممتنی بر فرض عدم استمرار جنگ تا پیش از هفت ماه، محدود مانند جنگ به غزه عدم ورود جدی حزب‌الله لبنان، یمن و جمهوری اسلامی ایران به منازعه و بازگشت ۳۶۰ هزار سرباز فراخوانده شده ذخیره به محل کار است. گزارش کالگالیست به ابعاد مختلف هزینه جنگ اشاره کرده است که عبارتند از: ۵۰ درصد شامل هزینه‌های دفاعی جنگ (روزانه حدود یک میلیارد شکل)، «۴۰ تا ۶۰ میلیارد شکل بابت از دست دادن درآمد، «۱۰ تا ۲۰ میلیارد شکل برای غرامت مشاغل و «۱۰ تا ۲۰ میلیارد شکل برای بازسازی. رئیس بانک مرکزی رژیم در اوایل نوامبر، این جنگ را یک «شوک بزرگ» به اقتصاد رژیم و بسیارگرانتر از آنچه تخمین زده می‌شد، ارزیابی کرده بود. وزیر دارایی رژیم نیز پیش‌تر گفته بود دولت در حال آماده‌سازی بسته کمک اقتصادی برای کسانی است که تحت تاثیر حملات فلسطینی‌ها قرار گرفته‌اند، بسته‌ای که «بزرگ‌تر و گسترده‌تر» از زمان همه‌گیری کووید-۱۹ است. از مهم‌ترین نتایج هزینه‌های سرسام‌آور جنگی بر اقتصاد رژیم، کسری شدید بودجه است. براساس برآوردهای اداره تحقیقات بانک مرکزی درنتیجه جنگ فعلی، انتظار می‌رود کسری بودجه دولت به ۲۷ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) در سال ۲۰۲۳ و حدود ۵ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) در سال ۲۰۲۴ افزایش یابد. افزایش نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی، از دیگر نتایج کسری بودجه رژیم ناشی از جنگ با حماس است. براساس پیش‌بینی بانک مرکزی رژیم، انتظار می‌رود نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی (GDP)، در سال ۲۰۲۳ به ۶۳ درصد و در پایان سال ۲۰۲۴ به ۶۶ درصد افزایش یابد.

۴-۱۰- کاهش شدید یا توقف رشد اقتصادی

در حالی که اقتصاد رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۲۲ رشد ۶٫۵ درصدی را تجربه کرد، پس از عملیات طوفان الاقصی پیش‌بینی‌ها حکایت از کاهش شدید و حتی توقف رشد اقتصادی رژیم در سال آینده دارند. به گزارش رویترز (۲۳ نوامبر)، درصورت توقف زودهنگام جنگ و بازاجیای فوری اقتصاد رژیم، رشد اقتصادی آن در سال ۲۰۲۴، حدود ۲٫۲ درصد خواهد بود. درصورت طولانی‌تر شدن جنگ با حفظ وضعیت موجود و عدم‌گسترش شدت و دامنه آن، رشد اقتصادی رژیم به ۱٫۶ در سال ۲۰۲۴ کاهش یافته و درصورت گسترش دامنه و شدت جنگ که امکان بازاجیای فوری اقتصادی را سلب کند، رشد اقتصادی رژیم تنها ۲٫۰ درصد پیش‌بینی می‌شود. درمجموع همان‌طور که نتایج بررسی‌ها و گزارش‌ها هفته اول ماه دسامبر نشان می‌دهد، آثار و پیامدهای عملیات طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم صهیونیستی، بسیار بزرگ‌تر و عمیق‌تر از آن چیزی است که کارشناسان اقتصادی انتظار داشتند.

۵ فروریزش اصلی‌ترین سازه حکمرانی رژیم صهیونیستی

در بخش قبلی براساس نتایج گزارش‌ها و بررسی‌ها، بزرگی شکست و عمق زخم‌های وارده بر اقتصاد رژیم صهیونیستی تا حدودی مورد اشاره قرار گرفت. اما آنچه این زخم‌ها را کاری و این شکست را زخم‌ناپذیر می‌کند، ماهیت متفاوت عملیات طوفان الاقصی است. هرگونه بررسی آثار طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم صهیونیستی بدون توجه به ماهیت متفاوت عملیات و همچنین بدون توجه به مختصات اقتصاد رژیم، ما را در تحلیل درست و پیش‌بینی صحیح دچار خطا خواهد کرد. سقوط و افول شاخص‌های اقتصادی رژیم، به تنهایی نمی‌تواند بیانگر ترمیم‌ناپذیر بودن شکست سازه اقتصاد آن باشند؛ چراکه به پشتوانه حمایت‌های همه جانبه دولت‌های استکباری همچون آمریکا و اینفرشکت‌ها و کانال‌های اقتصادی که توسط صهیونیست‌ها اداره می‌شوند، خسارات‌های وارده‌ازطوفان الاقصی رژیم خواهند بود. از این رو، در کنار بررسی پیامدهای عملیات طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم، بیشتر به بحث درباره دلایل ترمیم‌ناپذیری زخم و شکست وارده بر اقتصاد صهیونیست‌ها پرداخته شد. تفاوت ماهوی عملیات طوفان الاقصی نسبت به منازعات قبلی، اقدام از موضع آفندی و از جایگاه کنشگری است که موجب تغییر ژئوپلیتیک جنگ‌های محور مقاومت شده و برای همیشه برساخته امنیت را از ذهن ساکنان سرزمین‌های اشغالی زدود. وابستگی ارکان چهارگانه سازه اقتصاد رژیم به اذهان فروریخته کارآفرینان، سرمایه‌گذاران، صادرکنندگان، دانشمندان و نخبگان فعال در محیط کسب‌وکار رژیم، به مثابه فرارگرفتن همه تخم‌مرغ‌های اقتصاد در یک سبد به ظاهر امن است که به تعبیر استاد اقتصاد دانشگاه تل‌آویو، بیش از عملیات طوفان الاقصی این سبد دیگر امن نخواهد بود. ازاین منظر است که روش‌من می‌شود چراغ‌سبک سازه اقتصاد رژیم صهیونیستی، ترمیم‌ناپذیر خواهد بود. درمجموع، عملیات طوفان الاقصی را می‌توان ترجمان صورت‌بندی گفتمان تولید تهدید علیه رژیم صهیونیستی و پایان امنیت پایدار این رژیم غاصب دانست که موجب فروریزش دائمی اقتصاد، اصلی‌ترین سازه حکمرانی رژیم صهیونیستی خواهد شد.

ابتذال یک وضعیت ناانسانی است نه یک فرم موسیقی برای تحلیل‌های هنری و ادبی

سیدجواد نقوی
خبرنگار گروه ایده حکمرانی

[بی اجازه بدعید از جهانی حرف بزنیم که هستی انسان از آن ناپدید شده است]

مواجهه با پدیده‌هایی مثل اعیرتنلو و ساسی مانکن در کشور ما به شدت عجیب است، برخی‌ها به سادگی از پرچسب پوشش رسانه‌ای برای دیده نشدن مطالب مهم‌تر حرف می‌زنند و برخی دیگر می‌گویند این وضعیت معاصر و ساده جلوه می‌دهند، اما آیا سوءهایی مثل این دوفیر همین مقدار ساده باید مورد توجه قرار گیرد و خیلی سطحی از کنار آنها گذشت یا ما با شرایط سخت و جدیدی روبه‌رو هستیم که خود ساده‌سازی هم به نوعی از همین شرایط سخت بلند شده است تا با سطحی کردن امور، همچنان ما را به نفع این سوءهای مبتذل‌کننده یا بهتر بگویم سوءهایی که درحال بیرون راندن انسانی زیستن در زمین هستند را تغییر دهند و دست بالا را برای گرفتن هستی از انسان در موقعیت فعلی رقم بزنند. این شرایط زمانه توان چنین تحلیل کرد و دو خواننده‌ای که در این سال‌ها صرفا درحال ترویج نوعی وضعیت ناانسانی هستند را به فرم‌های خاصی فروکاست کرد. آنچه در پس این دوره رقم زده می‌شود به شدت حازم‌آمیز است، ما دیگر با جوانگذاری که زندگی مردم یک جامعه را با ضد ارزش روبه‌رو کرده‌اند روبه‌رو نیستیم که در دگرگانه ارزش و ضد ارزش بتوانیم به آن فکر کنیم. در شرایط متاخر این خوانندگان زیستن شاید طبیعی‌ترین حالتی است که بشر به آن احتیاج دارد تا بتواند از دور نفر در کارهای خودشان نشان می‌دهند در سطح یک وضعیت حیوانی و حتی ما قبل آن باید فهمیده شود. سوژه‌هایی درگیر با روابط جنسی و لذت جویی بی‌دریغی بدون توجه به هیچ درگیری از انسان و جامعه که تبدیل شده‌اند به ماشینی برای هموارکردن بیشتر درگیر از جهان که اگر با منطق خاصی زندگی کنید در اشتباه هستید و خوشبختی یعنی لذت جویی‌های جنسی و افراطی بی‌دریغی برای یافتن بهتر. این، نگاه که درحال ساخته شدن است و برخی از جوانان هم در داخل به آن علاقه نشان می‌دهند به مراتب از بسیاری از بحث‌های رایج خطرناک‌تر یا اهمیت‌تر است. در چنین اوضاعی برای زیستن در زمین دست‌مان را تغییر دهند و دست بالا را برای گرفتن هستی از انسان در موقعیت فعلی رقم بزنند. این شرایط زمانه توان چنین تحلیل کرد و دو خواننده‌ای که در این سال‌ها صرفا درحال ترویج نوعی وضعیت ناانسانی هستند را به فرم‌های خاصی فروکاست کرد. آنچه در پس این دوره رقم زده می‌شود به شدت حازم‌آمیز است، ما دیگر با جوانگذاری که زندگی مردم یک جامعه را با ضد ارزش روبه‌رو کرده‌اند روبه‌رو نیستیم که در دگرگانه ارزش و ضد ارزش بتوانیم به آن فکر کنیم. در شرایط متاخر این خوانندگان زیستن شاید طبیعی‌ترین حالتی است که بشر به آن احتیاج دارد تا بتواند از دور نفر در کارهای خودشان نشان می‌دهند در سطح یک وضعیت حیوانی و حتی ما قبل آن باید فهمیده شود. سوژه‌هایی درگیر با روابط جنسی و لذت جویی بی‌دریغی بدون توجه به هیچ درگیری از انسان و جامعه که تبدیل شده‌اند به ماشینی برای هموارکردن بیشتر درگیر از جهان که اگر با منطق خاصی زندگی کنید در اشتباه هستید و خوشبختی یعنی لذت جویی‌های جنسی و افراطی بی‌دریغی برای یافتن بهتر. این، نگاه که درحال ساخته شدن است و برخی از جوانان هم در داخل به آن علاقه نشان می‌دهند به مراتب از بسیاری از بحث‌های رایج خطرناک‌تر یا اهمیت‌تر است. در چنین اوضاعی برای زیستن در زمین دست‌مان را تغییر دهند و دست بالا را برای گرفتن هستی از انسان در موقعیت فعلی رقم بزنند. این شرایط زمانه توان چنین تحلیل کرد و دو خواننده‌ای که در این سال‌ها صرفا درحال ترویج نوعی وضعیت ناانسانی هستند را به فرم‌های خاصی فروکاست کرد. آنچه در پس این دوره رقم زده می‌شود به شدت حازم‌آمیز است، ما دیگر با جوانگذاری که زندگی مردم یک جامعه را با ضد ارزش روبه‌رو کرده‌اند روبه‌رو نیستیم که در دگرگانه ارزش و ضد ارزش بتوانیم به آن فکر کنیم. در شرایط متاخر این خوانندگان زیستن شاید طبیعی‌ترین حالتی است که بشر به آن احتیاج دارد تا بتواند از دور نف